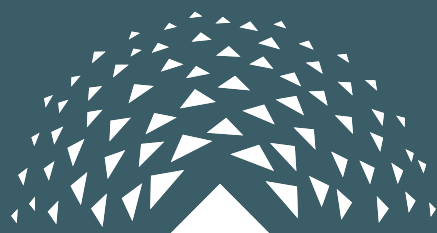

**Infláció a Kínai Népköztársaságban
nemzetközi összehasonlítással II.**

Inflation in the People's Republic
of China with International Comparison II.

PETZ DÁVID

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszaki kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Petz Dávid, 2022.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2022.62>

Összefoglalás: Az elemzés első része megvizsgálta a kínai statisztikai hivatal által alkalmazott módszertant, fogyasztói kosarat és annak súlyozását, majd azt összevetette a magyar, a német és az amerikai fogyasztói kosárral. Ezt követően három évre visszamenőleg bemutatta Kína és a három nyugati ország inflációs trendjeit, és ismertette, hogy a Kínai Népköztársaságban mi alapján különül el a városi és a vidéki infláció. Az elemzés második része kifejezetten Kína inflációs adataira fókuszál, és azt fogyasztói főcsoportok alapján történő bontásban is megvizsgálja. Ennek során megállapítja, hogy melyek azok a főcsoportok, illetve egyéb tényezők, amelyek a kínai inflációt növelik vagy éppen csökkentik. Az elemzés végül bemutatja a kínai infláció globális implikációit, és körbejárja azt a kérdést, hogy a Kínai Népköztársaság mitől ellenállóbb a globális inflációval szemben, és arra milyen hatást gyakorol.

Kulcsszavak: Kína, infláció, fogyasztói kosár, fogyasztói árindex

Abstract: *The first part of the analysis examined the methodology used by the Chinese National Bureau of Statistics, the Chinese consumer basket and its weighting, and then compared it with the Hungarian, German and US consumer baskets. It then presented the three-year inflation trends of China and the three Western countries and explained the distinction between urban and rural inflation in the People's Republic of China. The second part of the analysis focuses specifically on China's inflation data and also examines it based on main consumption groups. In doing so, it identifies the main groups and other factors that are driving Chinese inflation up or down. Finally, the analysis presents the global implications of the inflation of China, discusses the question of what makes the PRC more resilient to global inflation, and how it affects that.*

Keywords: *China, inflation, consumer basket, consumer price index*

BEVEZETÉS

Az elemzés első része bemutatta a kínai statisztikai hivatal által használt fogyasztói kosár összetételét és (becsült) súlyozását, majd azt Magyarország, Németország és az Egyesült Államok fogyasztói kosarával vetette össze. Szintén prezentálta a négy ország inflációs trendjeit az elmúlt három évre visszatekintve. Az elemzés második része a kínai infláció mozgatórugóinak feltárására, az infláció és a maginfláció közötti különbségek magyarázatára, illetve Kína és a globális infláció kapcsolatának bemutatására törekszik.

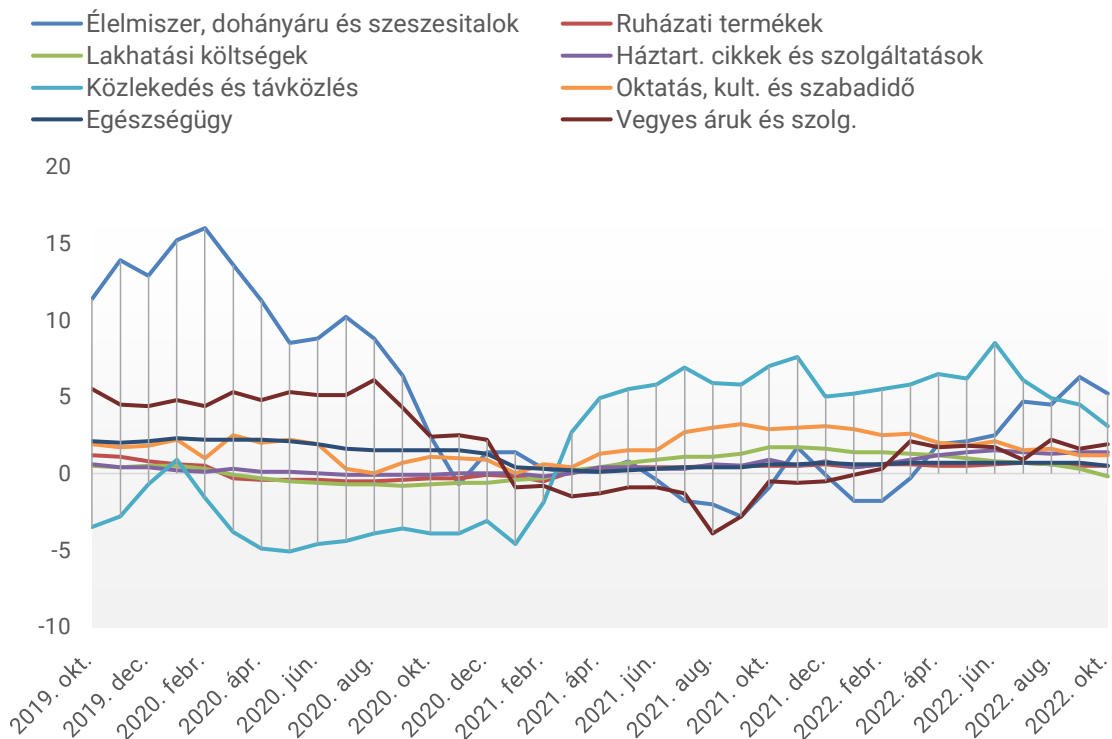
A KÍNAI INFLÁCIÓ MOZGATÓRUGÓI

A kínai fogyasztói árindex kapcsán a vizsgált időszakban mind inflációt „fűtő”, mind inflációt „hűtő” tényezőket sikerült azonosítani. Ilyen tényezőnek minősül a bizonyos fogyasztói főcsoportokba tartozó termékek árának változása, egyes kormányzati szakpolitikák hatása, illetve az ezekhez kapcsolódó társadalmi jelenségek és percepciók is.

A legkönnyebben a fogyasztói főcsoportokban bekövetkezett növekedési és csökkenési trendeket lehet számszerűsíteni. Az NBS havi rendszerességgel, év/év alapon publikálja a nyolc fogyasztói főcsoport árindexváltozását, amelyet az alábbi grafikon foglal össze.

1. ábra.

Fogyasztó árindexek változása fogyasztói főcsoportonként a Kínai Népköztársaságban.

Forrás: saját szerkesztés a National Bureau of Statistics adatai alapján.

ÉLELMISZEREK

A vizsgált időszak kezdetén szembevetően az „Élelmiszer, dohányárú és szeszes italok” árának kiugróan magas növekedése, amely már a koronavírus-járvány előtt kirajzolódik. Ennek hátterében leginkább a sertéshús árának növekedése állt, amit

mindenképpen figyelembe kell venni a kínai infláció, különösen pedig az élelmiszer-árak vizsgálata során. A sertés nemcsak kulturális és szimbolikus szerepet tölt be a Kínai Népköztársaságban, hanem gazdasági szempontból is jelentős tényező. A mezőgazdasággal és klímaváltozással foglalkozó Gro Intelligence [tanulmánya](#) szerint Kína a világ legnagyobb sertésstenyésztője, egyben sertéshúsimportőre és fogyasztója. A Kínai Népköztársaság rendelkezik a világ sertésállományának több mint felével, ez nagyjából 450 millió állatot jelent. Az egy főre jutó sertéshúsfogyasztás is Kínában a legmagasabb, ebben 1997-ben előzte meg az Egyesült Államokat, 2008-ban pedig az Európai Uniót. A sertéshús ára periodikusan változik, ez az ún. [sertésciklus](#) (*pig cycle/hog cycle*), ami a kínálat és az árak változásán alapuló jelenség. A mezőgazdasági fókuszú RaboResearch [szerint](#) Kínában 2003 januárja és 2022 júniusa között összesen öt sertésciklus zajlott le, az új ciklus pedig 2022 közepén kezdődött el. Ezek alapján a sertéshús ára folyamatos növekedés előtt áll, ám az idézett elemzés megjegyzi, hogy ez a ciklus várhatóan rövidebb lesz, és kisebb volatilitás várható a piacon. A 2019 végén tapasztalható ugrásszerű áremelkedés meghatározó oka volt, hogy 2018 és 2019 során Kínán súlyos sertésinfluenza-járvány söpört végig, [amelynek eredményeképpen](#) a sertésállomány 2019-ben 310 millióra csökkent, és 2020-ban is még csak 360 millióra tudott visszaduzzadni. A sertésinfluenza-járványt megelőző szintet idén sikerült ismét elérni. A kínálati oldalon jelentkező csökkenés így vezetett a megró sertéshúsárakhoz, és egyben a fogyasztói árindex szembetűnő növekedéséhez Kínában. Az „Élelmiszer, dohányáru és szeszes italok” árindexének növekedése már 2020 februárját követően meredek esésnek indult, ez pedig egybeesik a koronavírus-járvány legsúlyosabb időszakával Kínában, amikor is a járvány kezelését szolgáló intézkedések visszafogták a lakossági fogyasztást. A kínai zero-covid policy szerepét egy későbbi alfejezet részletesebben is bemutatja. Az élelmiszerek árindexének növekedése 2020 novemberétől kezdve egészen 2022 márciusáig rendkívül alacsony szinten, 1,7 és -2,8 százalék közötti tartományban mozgott. Az idei év elején is tapasztalható esés oka a sertéshús árának drasztikus csökkenése (lásd 2. ábra), amely összefügg a sertésállomány méretének idei „visszaállításával”, a sertésciklussal, illetve a már említett gyengébb lakossági fogyasztással. Idén áprilisban viszont már észrevehető növekedés kezdődött el, az élelmiszerek ára pedig azóta folyamatosan nő, a szeptemberi adatok szerint elérve a 6,3, októberben pedig az 5,2 százalékot.

Ennek összetételéről részletesebb képet adnak az NBS havi szinten kiadott [sajtótájékoztatói](#). A [szeptemberre vonatkozó](#) elemzés kiemeli, hogy az élelmiszerek kapcsán tapasztalható 6,3 százalékos növekedés a teljes CPI emelkedéséhez 1,73 százalékkal járult hozzá (a havi adat 2,8 százalék volt). A közlemény továbbá megjegyzi, hogy a sertéshús ára 36 százalékkal emelkedett, ami önmagában a teljes CPI-növekedéshez 0,45 százalékkal járult hozzá. [Októberben](#) a sertéshús árának közel 52 százalékos drágulása a 2,1 százalékos inflációhoz 0,64 százalékkal járult hozzá. Az NBS részletes tájékoztató anyagai megerősítik, hogy a sertéshús árának változása erős hatással bír a fogyasztói árindexre. Amíg [júniusban](#) esett a hús (-4,7 százalék) és a sertéshús (-6,0 százalék) ára, az ezt követő hónapokban az utóbbi ára folyamatosan nőtt: [júliusban](#)

20,2 százalékkal, [augusztusban](#) 22,4 százalékkal. Ezek az adatok alátámasztják az új sertésciklus indulásának valószínűségét is. A jelenség nagyban hozzájárult az élelmiszereket tartalmazó fogyasztói főcsoport árainak növekedéséhez (lásd 1. ábra). A sertéshús árának idei mozgását részletesen a 2. ábra szemlélteti.

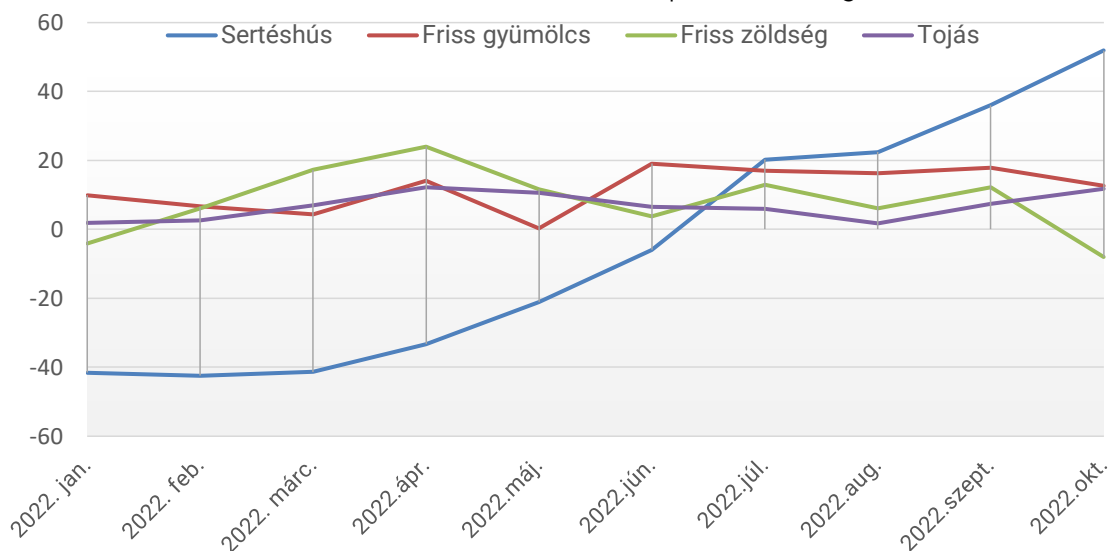
A hivatkozott közleményeket vizsgálva egy másik élelmiszer-kategória ára is (hullámzó) növekedésnek indult az éven Kínában, ez pedig a friss gyümölcs. Tekintettel a gyümölcsök jóval alacsonyabb (valószínűsíthető) súlyára a kínai fogyasztói kosárban, így nincsenek akkora hatással a CPI-re, mint a sertéshús, de az évben többször előforduló, esetenként 20 százalékot közelítő, kétszámjegyű növekedés igencsak eltér a kínai élelmiszerárak korábbi trendjeitől. A gyümölcsök ára év/év alapon júniusban még 19 százalékkal nőtt, majd októberre fokozatosan 12,6 százalékra csökkent a drágulás mértéke. A teljes évet tekintve elmondható, hogy a gyümölcsök ára dinamikusán változott Kínában (lásd 2. ábra).

Végezetül megemlítenéd a friss zöldség, illetve a tojás, amelyekkel a kínai elemzések is külön foglalkoznak, és az élelmiszerfogyasztási szokásokban fontos szerepet töltenek be. A zöldség ára a gyümölcshöz hasonló, változatos pályát írt le az éven, áprilisban a 24 százalékos áremelkedést is elérve. A tojás árindex-növekedése az év elején és augusztusban alacsony volt, áprilisban és májusban viszont kétszámjegyű értéket produkált (lásd 2. ábra).

Az alábbi grafikon a fent említett, a kínai statisztikai hivatal által havi szinten részletesebben vizsgált élelmiszerek árindexváltozását szemlélteti év/év alapon. Tekintettel az élelmiszerek árindexének növekedési időszakára, a régebbi időszakokra vonatkozó források hiányára, illetve terjedelmi okokra, a négy élelmiszer árában bekövetkezett változásokat csak a 2022-es évre szűkítve vizsgálom.

2. ábra.

A sertéshús, a friss gyümölcs és zöldség, illetve a tojás fogyasztó árindexének változása a Kínai Népköztársaságban.

Forrás: saját szerkesztés a National Bureau of Statistics adatai alapján.

A legfrissebb, októberi adatok alapján a gyümölcsárak növekedésének üteme mérseklődött (12,6 százalék), a zöldségek ára pedig csökkent (-8,1 százalék). Szembetűnő viszont a tojás árának 11,8 százalékos növekedése, a sertéshús árának pedig drasztikus, 51,8 százalékos emelkedését mérték év/év alapon. Az élelmiszerárak természetesen a kínai közvéleményt is foglalkoztatják, a tojás októberi drágulásáról a CCTV kínai állami csatorna híradójában is [helyet kapott egy riport](#). A kínai agrárminisztériumhoz köthető [források](#), kínai nyelvű [sajtó](#), illetve élelmiszerekkel [kapcsolatos](#) kínai portálok alapján az élelmiszerárak növekedésének hátterében több faktor is azonosítható. Meghatározó tényező a műtrágya drágulása, amelynek mértéke Kínában májusban [meghaladta](#) az 55 százalékot. Szintén negatív hatást gyakorolt a kínai agrárszektorra az elmúlt időszak kedvezőtlen, gyakran szélsőséges időjárása. Az állattenyésztés esetében emelkedtek a takarmányárak, illetve csökkent a sertésállomány, így a kínálat is. A sertéshús drasztikus drágulását már a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság is [napirendre vette](#). Az élelmiszerárakat tovább növelik a magasabb csomagolási és szállítási költségek, továbbá az olyan időszakos tényezőket is figyelembe kell venni, mint a kínai ünnepek alatti keresletnövekedés bizonyos élelmiszerek iránt, de például az idei forró nyár okán megugrott a lakossági igény a görögdinnyére is.

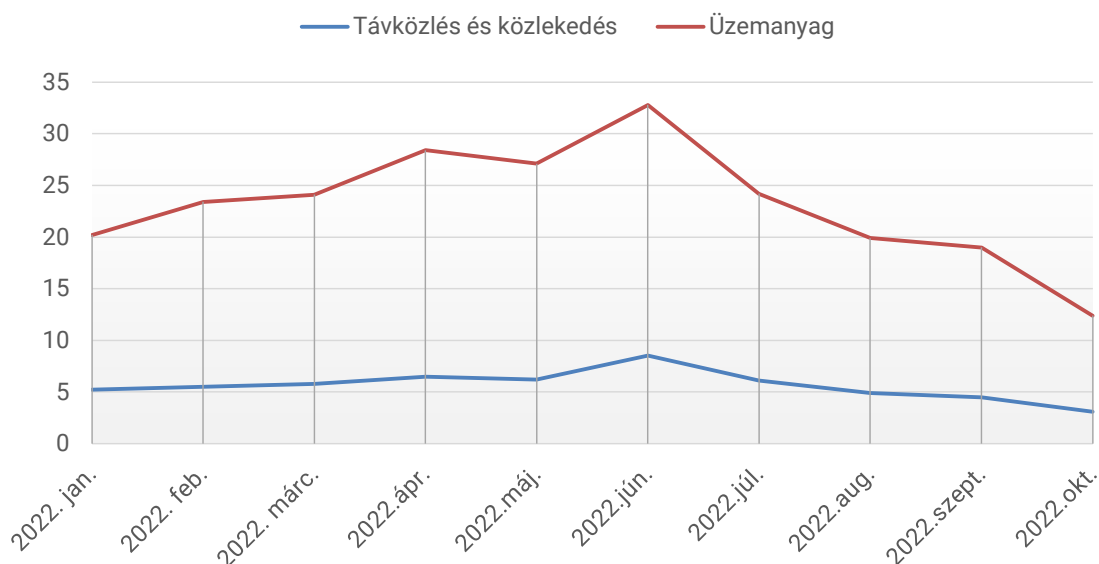
KÖZLEKEDÉS ÉS TÁVKÖZLÉS

Az élelmiszereken kívül a „Közlekedés és távközlés” fogyasztói főcsoport a másik olyan meghatározó tényező, amelyet a vizsgált időszakban mindenképpen figyelembe kell venni. Egészen 2021 februárjáig ez a kategória egy hónapot kivéve végig negatív tartományban mozgott, ám 2021 márciusától kezdve látványos növekedésnek indult (lásd 1. ábra). A mutató a vizsgált időszakban egyszer sem vált kétszámjegyűvé – júniusban volt a legmagasabb, 8,5 százalékot elérve. A fogyasztói főcsoporton belül viszont a kínai inflációs környezethez viszonyítva meglepően magas arányba emelkedett a gépjármű-üzemanyagok ára. A hivatkozott NBS-tájékoztatóanyagok alapján az üzemanyagok árindexváltozása tartósan kétszámjegyűen, jellemzően 20 százalék körüli értékben növekedett. Az üzemanyagok árának jelentőségét alátámasztja a tény, miszerint a termékcsoporthoz és a főcsoport árindexe együtt mozog, így valószínűsíthetően az üzemanyagok rendelkeznek a legnagyobb súlyozással a főcsoporton belül. Az idei évben a gépjárműüzemanyagok árindexe júniusban emelkedett a legmeredekebben, közel 33 százalékos drágulást mutatva, a repülőjegyek ára pedig 28 százalékkal nőtt. A 2022-es évet vizsgálva megállapítható, hogy eddig a „Közlekedés és távközlés” főcsoport tekinthető a kínai CPI-növekedés legfontosabb mozgatórugójának. Az üzemanyag-, nyersanyag- és energiaköltségek pedig várhatóan a [jövőben is emelni fogják](#) a kínálati oldal költségeit. A közlekedési költségek, azon belül pedig az üzemanyagok árának vizsgálata nemcsak önmagában fontos – a szállítványozási költségek növekedése közvetetten megjelenik más termékek

árában is, gondolhatunk itt a fentebb részletezett élelmiszerekre. A „Közlekedés és távközlés” fogyasztói főcsoport, azon belül az üzemanyag árindexének változását év/év alapon az alábbi grafikon mutatja be.

3. ábra.

A „Távközlés és közlekedés” fogyasztói főcsoport, illetve az annak részét képező üzemanyagok árindexváltozása.

Forrás: saját szerkesztés a National Bureau of Statistics adatai alapján.

A grafikon jól szemlélteti, hogy a júniusi csúcs óta az üzemanyagok árának növekedése folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, ezzel a teljes fogyasztói főcsoportra is jelentős hatást gyakorolva. A kínai nyelvű [sajtó](#), közlekedéssel és járművekkel kapcsolatos [weboldalak](#), illetve a Sinopec [adatai alapján](#) júniusban a finomított kőolaj hazai ára rekordot döntött Kínában. A Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság, Kína makrogazdasági csúcsszerve a kőolajtermékek árát a szingapúri, new yorki és rotterdami kőolajpiacok árai alapján határozza meg, és tekintettel arra, hogy Kína olajszükségletének több mint 70 százalékát fedezi importból, a kőolaj világpiaci ára szignifikáns hatást gyakorol a kínai üzemanyagárakra. Ezt jól szemlélteti, hogy a kínai üzemanyagok ára, így maga a „Közlekedés és távközlés” fogyasztói főcsoport árindexének növekedési üteme lényegében leköveti a kőolaj világpiaci [árának mozgását](#). Ezek alapján kijelenthető, hogy a 2020. áprilisi mélypont óta folyamatosan növekvő kőolajárak – amelyek kiugró emelkedése visszavezethető az orosz–ukrán háborúra – a kínai fogyasztói árindex növekedésére szemmel látható hatást gyakoroltak.

Érdekesség, hogy a Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottság 2016-ban bevezetett egy olyan [árszabályozási mechanizmust](#), miszerint amennyiben a kőolaj világpiaci ára hordónként 40 USD alá csökken, az aktuális benzin- és gázolaj-árak nem csökkenhetnek tovább, amennyiben pedig hordónként 130 USD fölé emelkedik, azok nem nőhetnek tovább. A mechanizmus alapján a kínai állam a 40–130 USD közötti tartományban teszi lehetővé a világpiaci árak lekötését a hazai fogyasztói árakban. Ezt a plafonértéket az árak idén júniusban megközelítették, így majdnem elérve az üzemanyagárak inflációra gyakorolt hatásának maximumát Kínában.

EGYÉB FOGYASZTÓI FŐCSOPORTOK

Kína fogyasztói árindexének vizsgálata során megállapítható, hogy az elmúlt három évben a legdinamikusabban a fent ismertetett két főcsoportba tartozó cikkek ára változott. Figyelemmel kell viszont lennünk a további hat főcsoportra is, amelyek árindexváltozása tartósan a -1 és +3 százalék közötti sávban maradt, ezzel „lejjebb húzva” a magasabb növekedést mutató főcsoport(ok) hatását a végleges adatokban. Kivételként talán a „Vegyés áruk és szolgáltatások” említethető meg, amely kategória a vizsgált időszak első évében 5 százalék felett állt, de vegyük figyelembe azt is, hogy ez a kategória rendelkezik a legalacsonyabb súlyozással a kínai fogyasztói kosárban, így ez tudja a legkisebb hatást gyakorolni az összesített CPI-re. Összességében elmondható, hogy amennyiben egy-egy főcsoport árindexe kiugróan magasban emelkedik, a többi hat-hét kategória hatékonyan tudja mérsékelni a teljes fogyasztói árindex növekedését.

ZERO-COVID POLICY

Az ún. zero-covid policy-t a Kínai Népköztársaság közel három éve használja a koronavírus-járvány kezelésére. A módszer lényege, hogy kis számú koronavírus-fertőzött detektálása esetén is kiterjedt kontaktkutatást végeznek a kínai hatóságok, illetve villámgyorsan zárnak le településeket, kerületeket, városokat vagy akár megvárosokat – utóbbi legismertebb példája Vuhan és Sanghaj több hónapig tartó zárlata. A lakosság mindennapi életét jelentős mértékben befolyásoló zero-covid policy hatást gyakorol a fogyasztói magatartásra is: egy tényleges lezárás akadályozza a fogyasztást, a lezárás bekövetkezésének állandóan fennálló lehetősége pedig a bizalmatlanság és kiszámíthatatlanság érzését kelti a fogyasztóban, aki így átgondoltabban, „óvatosabban” fog költeni. Az Oliver Wyman tanácsadó cég 2021 novemberében és 2022 júliusában [készített](#) közvélemény-kutatást Brazília, az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Kína fogyasztói között. A Kínában tapasztalható jóval alacsonyabb infláció ellenére

növekedett azon válaszadók száma, akik úgy nyilatkoztak, hogy érzik annak hatását a mindennapi életükben. A kínai válaszadók [kiemelték](#) az üzemanyagárakat mint a leginkább érezhető változást, illetve úgy nyilatkoztak, hogy elsősorban a személygépkocsi-vásárlásokat és nyaralásaikat [fognak elhalasztani](#).

A *zero-covid policy* kettős hatású: a lakossági fogyasztás visszafogottsága keresleti oldalról tudja „hűteni” az inflációt, ez a jelenség viszont ellentétes Kína azon gazdaságstratégiai elképzeléseivel, amelyek a lakossági fogyasztásának erősítését tűzik ki célul. A Kínában mai napig alkalmazott *zero-covid policy*-re (ami időközben megkapta a „dinamikus” előtagot is) jelentős nemzetközi figyelem hárul: a világ kíváncsian várja, hogy Kína mikor fog változtatni járványkezelési módszerén, jelentősen könnyíteni vagy akár eltörölni a beutazást nehezítő szabályokat. A kínai Államtanács november 11-én húsz új irányelvet [adott ki](#) a *zero-covid policy* lazítása kapcsán, amelyek mind a belföldön élők, mind a külföldről Kínába érkező személyek számára jelentős könnyítéseket tartalmaznak: kevesebb esetben kell központi karanténkórházba vonulni, a központi intézményben vagy otthon eltöltött karantén időtartama csökkent, a külföldről érkezőknek pedig már csak öt napot kell karanténszállodában, majd hármát otthonukban tölteni. A *zero-covid policy* gazdasági jelentőségét érzékelteti, hogy a könnyítések bejelentésére [a tőzsdék is reagáltak](#). Az azonban továbbra sem körvonalazódik, hogy a teljes szabályozás várhatóan mikorra fog eltűnni, erre vonatkozóan a Kínai Kommunista Párt októberben megtartott XX. kongresszusának fejleményei alapján sem lehet következtetni, mert a kínai járványkezelést eredményesnek minősítették. A novemberi irányelvek leginkább úgy értelmezhetők, hogy azok a *zero-covid policy* számára racionálisabb határokat jelölnek ki, és próbálják minél célirányosabbá tenni az intézkedéseket. Ennek kapcsán viszont aggályok is [megfogalmazódnak](#) a kínai társadalomban, és a szabályok lazítása közben Kína számos részén, pl. Guangdong és Henan tartományokban, illetve Csungkingban és Pekingben meredeken nő a covid-fertőzöttek száma.

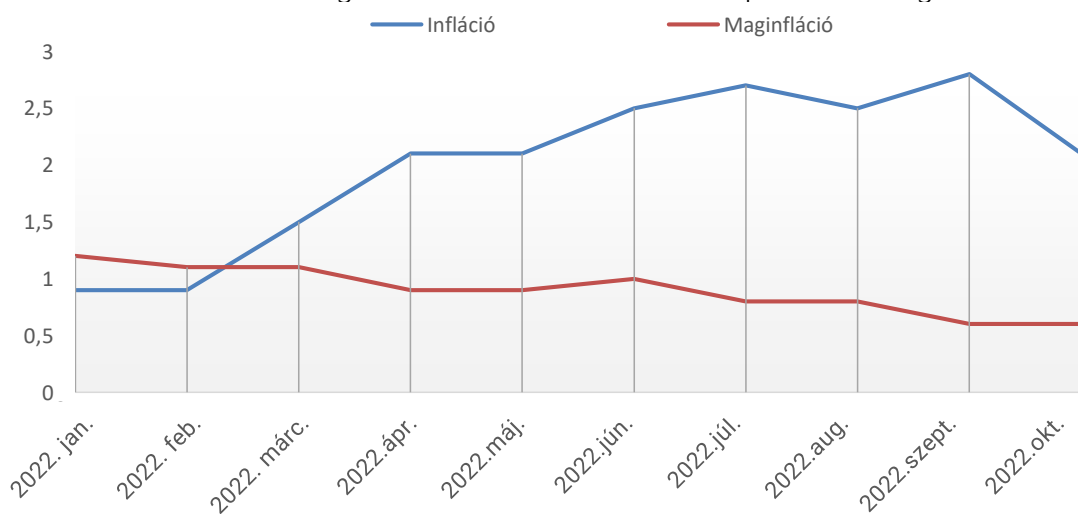
A fentiek alapján a *zero-covid policy* rövid távon biztosan érvényben marad Kínában, így annak a lakossági fogyasztásra és az inflációra gyakorolt hatásával továbbra is számolni kell.

INFLÁCIÓ ÉS MAGINFLÁCIÓ KÍNÁBAN

A maginfláció az inflációnál szűkebb kategória, amely a tartós, hosszabb távú áremelkedést fejezi ki. Számításának leggyakrabban alkalmazott módja az ún. kihagyásos módszer, miszerint a fogyasztói kosárból kikerülnek azok a fogyasztási cikkek és szolgáltatások, amelyek ára a legjelentősebb ingadozásra hajlamos. Ilyennek számítanak az élelmiszer- és energiaárak, de jellemzően kikerülnek a kosárból az államilag támogatott gyógyszerek és a hatósági áras termékek is. Az infláció és a maginfláció idej alakulását Kínában az alábbi ábra szemlélteti.

4. ábra.
Infláció és maginfláció változása a Kínai Népköztársaságban.

Forrás: saját szerkesztés a National Bureau of Statistics adatai alapján.

A kínai maginfláció év eleje óta csökkenő tendenciát mutat, szeptemberben és októberben is mindössze 0,6 százalékot produkálva. Korábban a teljes infláció a maginflációnál alacsonyabb volt, viszont a két érték helyzetének cseréjét, majd a görbék látványos szétválását az indokolja, hogy a fogyasztói árak növekedéséhez pontosan azon javak (élelmiszerek, üzemanyagok) járultak hozzá a legnagyobb mértékben, amelyek nem képezik a maginfláció részét.

KÍNA ÉS A GLOBÁLIS INFLÁCIÓ

A Kínai Népköztársaság mint a világ legnagyobb kereskedőnemzete, legnagyobb gyártókapacitással rendelkező állama és második legnagyobb gazdasága egyszerre alanya és formálója a világgazdasági folyamatoknak. Visszatérő kérdés, hogy Kína a globális inflációt növelő vagy pedig csökkentő tényezőként azonosítható.

A BBVA részletes makrogazdasági [tanulmánya](#) szerint Kína a WTO-hoz való csatlakozása óta – ideértve a koronavírus-járvány kitörése óta eltelt időszakot is – nem globális inflációt növelő, hanem azt csökkentő és stabilizáló faktorként értékelhető. A tanulmány ezt az állítását az alábbi három tényre alapozza az elmúlt kb. hároméves időszakot tekintve:

1. A járvány kitörése óta eltelt időszakban a kínai exportárak alacsonyabb ütemben növekedtek, mint az importárak. Kína mint globális feldolgozó- és gyártóközpont hatalmas mennyiségű nyersanyagot importál, de a végtermékek kisebb mértékű áremelkedése miatt az ország a globális inflációt így abszorbeálja. Az elemzés a közelmúltban tapasztalható (júanban denominált) exportár-növekedést az importált nyersanyagok áremelkedésével és a júan felértékelődésével magyarázza.

2. Ha megvizsgáljuk az USA esetében a kínai és a globális importárakat, azt láthatjuk, hogy az elmúlt három évben a kínai árak szinte a teljes időszakban jóval alacsonyabb mértékben nőttek, mint a globálisak.
3. A különböző termékcsoporthoz fogyasztói és termelői árindexeiben, illetve az exportált javak áraiban bekevertett változások kapcsán megállapítható, hogy az exportárak időszakosan a hazai áraknál kisebb mértékben nőttek.

A tanulmány szerint Kína sem a világjárvány, sem a háború kitörése után nem vált a globális infláció „fűtőjévé”, és ebben rövid távon sem jószolt változást. A BNP Paribas bankcsoport [elemzése](#) szintén hangsúlyozza, hogy Kína nem inflációexportőr, sőt, inkább deflációs hatást fejt ki globálisan. Kína kedvező, globális inflációra gyakorolt hatását a [kínai média](#) is nevesíteni [szokta](#). A globális inflációs kilátásokra vonatkozóan további kedvező jel, hogy a kínai gazdaság termelői árindexének (PPI) növekedése egy éve fokozatosan csökkenő tendenciát [mutat](#), idén októberben negatív tartományba is átlépve (-1,3 százalék).

A Kínai Népköztársaság jelenlegi globális inflációval szembeni ellenálló képességéhez nagyban hozzájárul annak [prudens monetáris politikája is](#). Megjegyzendő, hogy amíg az elmúlt hónapokban a nyugati országok jegybankjai (köztük a Fed) rég nem látott kamatemeléseket hajtottak végre az infláció letörésének érdekében, a kínai kamatok továbbra is alacsonyak, és a jelenlegi kínai trendek sem indokolnak a ilyen jellegű lépéseket a People's Bank of China számára.

Zhang Jun, a Fudan Egyetem dékánja [szerint](#) Kínában az is közrejátszik a globális trend megkerülésében, hogy az energiát és élelmiszereket (amelyek a korábban ismertetett módon a legnagyobb dráguláson mentek keresztül) óriási állami tulajdonú vállalatok importálják, és rájuk különböző árképzési szabályok vonatkoznak, hogy a növekvő importárakat ne hárítsák át a fogyasztókra. Emellett a kínai fogyasztói kosárban szereplő legtöbb árucikk szempontjából Kína önellátó, és a hazai piacot ellátó, szintén állami tulajdonú termelők árképzése sem követi le egészen a költségekben bekövetkező változásokat. Zhang professzor szerint ezek az intézkedések valóban enyhíteni tudják a külső sokkhatásokat, de ezzel párhuzamosan csökkentik a kínai állam jövedelmét és növelik annak fiskális terhét.

A teljes képhez viszont hozzátartozik, hogy Kína már csak világgazdasági súlya miatt is hozzá tud járulni a globális infláció növeléséhez, amennyiben – akárcsak „önvédelmi” céllal, egyes termékeket érintőleg – világpiaci árral rendelkező, globálisan nagy szükséglettel bíró cikkek esetében tarifális és nem tarifális kereskedelmi akadályokat vezet be. Példaként szolgálhat a műtrágyaexport [korlátozása](#), amelyben Kínának komoly súlya van, a növekvő árak ellen viszont saját gazdasági érdeke, hogy valamilyen formában védekezzen.

Végezetül érdemes megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy Kína, ha rövid távon nem is, de közép- vagy hosszú távon hozzájárulhat-e a globális infláció növekedéséhez. Az idézett BBVA-tanulmány szerint a Kínai Népköztársaság számára középtávon is elengedhetetlenek lesznek a versenyképes exportárak, így ebben

az idősávban inflációexport továbbra sem várható részéről. Ennél viszont jóval nehezebb megjósolni a kérdés hosszú távú kimenetelét. Az elemzés támogató és cáfoló faktorokat is azonosít azzal kapcsolatban, hogy Kína hosszú távon a globális infláció „fűtőjévé” válhat-e. Ez ellen szól a kínai jüan árfolyamának jegybanki szabályozása, illetve a technológiai fejlődés okán a termelékenység növekedése, amelyek az exportárakat hosszú távon is versenyképesé tehetik. Ilyen tényezőként nevezi meg továbbá a várhatóan hosszú távon fennmaradó prudens monetáris politikát, illetve az esetleges munkaerőhiány kapcsán a migráns munkavállalók számában rejlő potenciált. Az elmélet mellett szólnak viszont a környezetvédelmi célok elérésnek beépülő költségei, a túlméretezett kapacitások csökkentése, a bérek emelkedése, a javak kedvezőbb társadalmi elosztásának célja (közös jólét – common prosperity), a világban tapasztalható deglobalizációs és protekcionista trendek, továbbá Kína várhatóan hosszú távon is fennmaradó szerepe az árucikk- és nyersanyagimportban.

KONKLÚZIÓ

A kínai fogyasztói árindex mozgatórugóinak vizsgálata során két olyan fogyasztói főcsoportot sikerült azonosítani, amelyek jelenleg legnagyobb arányban növelik az inflációt: az „Élelmiszerek, dohányáru és szeszes ital”, illetve a „Közlekedés és távközlés”. Az élelmiszereken belül a legfontosabb négy termék kategória a sertéshús, a friss gyümölcsök, a friss zöldségek és a tojás, amelyek árai a közelmúltban – esetenként hullámozó módon – a legnagyobb mértékben emelkedtek. Az élelmiszerek drágulása mögött a műtrágya árának változása, a kedvezőtlen időjárás, a szállítási és csomagolási költségek növekedése, illetve az időszakosan megugró kereslet állnak. A második főcsoporton belül az üzemanyag drágulása a legszembetűnőbb, ami az áru- és személyszállításban betöltött szerepe miatt más termékek és szolgáltatások költségeinek növekedéséhez is hozzájárul. Tekintettel arra, hogy a Kínai Népköztársaság kőolajszükségletének kb. 70 százalékát importból fedezi, a kőolaj világpiaci árának megemelkedését a kínai gazdaság is megérzi, júniusban pedig rekordmagas árakkal szembesült a kínai lakosság a benzinkutakon. Nem elhanyagolandó tény, hogy az élelmiszerek és az üzemanyagok – becslések szerint – együttesen kb. 30 százalékos súlyt képviselnek a fogyasztói kosárban. Ezek a termékcsoportok viszont nem képezik részét a maginflációnak, így lehetséges az, hogy a maginfláció jóval a CPI alatt mozog, szeptemberben és októberben 0,6 százalékot produkálva.

Olyan tényezőket is sikerült feltárni, amelyek viszont mérséklék az inflációt Kínában, és kedvezővé teszik annak kilátásait. A további hat fogyasztói főcsoport árindexének növekedése huzamos ideje nagyon alacsony sávban mozog, amelyek 2022 tavasza során sem ugrottak meg. A Kínában közel három éve alkalmazott és egy

ideig még valószínűleg fennmaradó *zero-covid policy* a lakossági fogyasztás visszafogásával, illetve a fogyasztási szokások bizonyos szintű átalakításával szintén hozzájárul az infláció „hűtéséhez”. A kedvező kilátásokat erősíti továbbá, hogy a termelői árindex növekedése csökkenő tendenciát mutat Kínában, sőt, októberben negatív tartományba lépett át.

Konklúzióként az is megállapítható, hogy Kína inkább tekinthető inflációimportőrnek, mint inflációexportőrnek. A kínai gazdaság várhatóan rövid és középtávon továbbra is ezt a szerepet fogja betölteni, ám ez hosszú távon különböző gazdasági és társadalmi folyamatok hatására megváltozhat. A kínai gazdaság emellett ellenálóbbnak tekinthető a globális infláció hatásaival szemben. Meg kell viszont jegyezni, hogy Kína olyan súlyt képvisel a világgazdaságban, hogy a lakosság fogyasztási szokásainak megváltozása, vagy ha bizonyos cikkek esetében tarifális és nem tarifális jellegű kereskedelmi akadályokat vezet be, azzal hozzájárulhat a világpiaci árak növekedéséhez.

A kínai jegybank a 2022-es évre 3 százalékos inflációs célt tűzött ki. Ha visszatekintünk a bemutatott statisztikákra és más tényezőkre, valószínűsíthetjük, hogy sikerül ezen célszám alatt maradnia a kínai inflációnak. Azt viszont szintén figyelembe kell vennünk, hogy a gigantikus méretű, kínai állami tulajdonú, importtal foglalkozó vállalatok, illetve a hazai piacra termelő állami tulajdonú cégek jelentős központi kormányzati befolyás alatt állnak árképzésük tekintetében, továbbá a kínai állam szignifikáns ráhatással bír a (köz)szolgáltatások árát illetően is. Ezeknek torzító hatását a pontos belső mechanizmusok ismerete nélkül lehetetlen felmérni, viszont némi deformációval számolva is Kína 2022-ben olyan inflációs mutatót fog produkálni, amelyre a világ legtöbb országa irigységgel tekint.